

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Piacz-utca 40. szám. — Telefon 412.

Rendületlenül.

Irtá: **Buza Barna** orsz. képviselő.

Budapest, július 3.

A hónapok óta vergődő keserves válság szeszélyesen váltakozó jelenségei sokakból megint azt a régi sóhajt csalták ki, hogy ime megint pusztít a magyarság évezredes átka, a visszavonás és pártoskodás. Mert sok minden körülmény olyan szint adott a helyzetnek, mintha az ország vezető pártja és többsége, a függetlenségi párt épen ezekben a nehéz napokban, amikor a súlyos küzdelmek a legszorosabb összetartást tennek szükségessé, belső viszályok és egyenetlenségek között vergődnek és mintha ez a párt, amelyre most vár a legsúlyosabb, de talán a nemzetre nézve legértékesebb hivatás, épen érvényesülésének küszöbén indulna a felbomlás, megsemmisülés felé.

Minden jó magyar embernek öröme a való tények ezeket a sötét látásokat teljesen megcáfolták és szétfoszlatták. Most már tisztán láthatja mindenki, aki gondolkozni tud, de akinek gondolkozását a zavaros ujsághírek is összezavarták, tisztán láthatja nem új-

sághiradások kombinációiból, hanem a letagadhatatlan tényekből, hogy igenis a függetlenségi párt egységesen és rendületlenül áll programja mellett és hiven követi ennek a programnak érvényesülésén dolgozó vezérét. Láthatja mindenki, akinek tisztánlátását nem tették még tönkre a rosszindulatu célzatos gyanúsítások és rágalomok, — hogy nem a függetlenségi pártban volt lényeges ellentét és viszály, hanem hogy voltak sokan a függetlenségi párton kívül, akik mindent elkövettek, hogy zavart támazzanak a többségi pártban, mivel hogy nagyon vágytak az így támadó zavarosban halászni. Ilyenfajta elemek dirigálták azt a hetek óta tartó sajtóhajszát, amelynek célja volt folytonos makacs hazudozásokkal, rágalomokkal és gyanúsításokkal egymás ellen uszítani a függetlenségi párt tagjait s éket verni a párt és a vezér közé.

Gonosz munkájuknak volt is némi eredménye, mert sok helyütt sikerült nekik a közönség gondolkozását teljesen összezavarni, úgyhogy ma a hazugságok szédítő tömkelegében csak igen kevesen tudják megérezni a tiszta igazságot és sikerült nekik perfid aknamunkájuk-

kal bizonyos feszültséget támasztani. De, hogy milyen mesterségesen készített s mennyire minden lényeges ok és alapelv nélküli volt ez a feszültség, azt fényesen bebizonyította a függetlenségi párt szerdai értekezlete és különösen az értekezlet után a pártkörben lefolyt társalgás.

Mint a hogy a hajnali ködöt szétoszlatják a felkelő nap sugarai, úgy oszlatta el a félreértések és monda csinált ellentétek mesterséges ködét a vezér és párttagok személyes érintkezésének meleg és világító sugara. Nemcsak az elmék értették meg újra egymást, hanem egymásra találtak és a régi szeretettel dobbantak össze a szívek.

Nem sikerült tehát a függetlenségi párt külső jóakaróinak megbontani a párt egységét és megszüntetni azt a domináló és Magyarország egész jövőjére elhatározó erejű tényét, hogy a magyar képviselőház abszolút többsége a függetlenségi párt. Nem sikerült elhítenni Kossuthtal, hogy a párt egyrésze az ő személye ellen tör és nem sikerült elhítenni a függetlenségi párttal, hogy Kossuth hajlandó a párt programját és különösen az önálló bankot elejteni, mert a pozitív tények mind a két irány-

A halál járt a faluban.

Beborít a falu csöndje,
Körüljön a zöld remény.
Halál elől ideszöktem
Kínok, rémek éjjelén.

Szóltam: „Itten nem talál rám,
Mert itt lakik az élet.
Itt az öröm-rózsák nyílnak,
Itt boldogak a vének.“

S már reméltem, hittem, vágytam
Szívembe a béke szállt!
Mikor egyszer harang kondult
S megjelent a zord halál.

... Fehér koporsót kísértek
Szűzi lányok, asszonyok.
Koporsóban festő bimbó,
Ártatlan lány a halott.

Sóhaj-szellő felém hozta
A halottas éneket.
Megremegtem s két szememből
Könny forrása megeredt.

A halál járt a faluban
Észrevétlen nesztelen...
Azóta nincs nyogóvásom,
A halál jár én velem.

Nagy Ferencz.

Vasárnapi levél.

Tiszafüldvár, július 3.

Elérkezett a nyár... A fürdő saison beálltával megkezdődött a kivándorlás a városokból, — nem Amerikába — hanem a nyaralókba. Debrecenben is sok uri házból eresztették le a rollót s zárták be egyidőre a ház ajtaját. De nem halt ki azért teljesen az élet Debrecen városában, sokan lakoznak még itt, a többiek között pl. a redakciók szorgalmas, sápadt katonái. Én elszakasztottam a varázs láncokat, melyekkel a városhoz voltam kötözve s egy szép nyári éjszakán elszöktem ide e kis tiszamenti faluba, hol kékebb az ég, zöldőbb a lomb s a lomb között szebben dalol a madár. Innen küldöm e levelet s szeretném, ha a szürke város rab lakóinak a szívét, ha csak egy pillanatra is, felüdíthetném sugaras, falusi hangulatokkal. Szeretném, ha ez irásom beszívná mindazt a napsugárt, mely itt reszket köröttem, mindazt az illatot, mely most szerte árad... Szeretném megéreztetni azt az elbűvölő szinphoniát, mely lelkemet egy más világba ragadja át. Szeretném oda varázsolni a falunak minden szépségét a város kellős-közepébe!...

Házunk előtt az öreg eperfa borul fölém lombos ágaival. Szőlő gerezdek, pirosuló gyümölcsök, mosolygó virágok néznek reám szerelmesen. Fehér pillangók szállodogálnak virágról-virágra. A ház fedelén turbékoló, fehér galambok csókolóznak... Hűs, reggeli szellő

megrezegetti halkan a lombos ágakat s mesét mondanak nékem az elmúlt időkben. Mennyi hangulat, szín, illat, fény, csicsérgés, gazdagság itt együtt e falusi, üde reggelen! Új szárnya nő itt a csüggedő léleknek. Új vágyok, tervek, remények csirája fogan itten s szerelmesek leszünk újra az életbe. Falusi, üde reggelen megtanulunk hinni és remélni s olyanok leszünk, mint a gyermekek. Oh, csak ne lenne a kelő vágyunk soha elmulása! csak ne jönne el soha az éjszaka, mely meghazudtolja legszebb álmainkat!...

A nap már feljebb haladt az azur égboltozaton, Bárány felhők szállnak égen. Csicsérgő fecskék villám gyorsan szeli át a levegőt. A remegő, tiszta aetherben golya csapatok usznak felettem... A szellő valami édes, zümmögő, lágy dallamot hord a szárnyain... Mintha elmosódott, régi dajka dal szállana felém... A kék ég, mint valami jószágos, szelid leány mosolyog le rám. A csend itt az ur, a ki hallgatást parancsol mindenkinek s csak a madaraknak szabad énekelni, csak a fáknak szabad zúgni-búgni, csak a virágoknak szabad titkosan regélni. A lelkem elszáll a Debreczeni nagyerdőbe, a hol hasonló érzések, hangulatok kelnek szárnyra a szívből... S hallok, hogy a madarak dalolásába belehangzik a gyakorlatzó katonák fegyvereinek ropogása. Félve rebbenek szét a lombos ágról a madarak s félbe hagyják csicsérgő édes dalukat... Elgondolom, hogy mily kevés érke lehetett annak a néphez,

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszebben tisztít

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet Széchenyi-u. 24.

Fióküzlet Csapó-u. 28.

ban az ellenkezőt igazolták. Tény hogy a függetlenségi párt egységesen kitart vezére mellett s tény, hogy Kossuth s az egész függetlenségi párt rendületlenül ragaszkodik az önálló bank programjához. Ha pedig ez így van, akkor a küzdelem nem végződhetik más-kép, mint a függetlenségi párt kormányra jutásával és az önálló bank diadalával.

Azok az ujságok, amelyek eddig a magyar sajtóban példátlan perfidiával és rosszhiszemiséggel vezették a függetlenségi párt szétrobbantására indított hajszát, bizonyára tovább fognak hazudozni ezután is. Tovább fogják hirdetni, hogy a függetlenségi pártban aknamunka folyik Kossuth ellen, tovább fogják ámitani az országot azzal, hogy Kossuth hajlandó lenne az önálló bank elejtésével is megegyezni. De hogy ezek után találnának még az országban épelméjű embert, aki hitelt ad ezeknek a gonosz célzatu hazug híreszteléseknek, azt alig hiszem.

Hagyjanak fel azok az ujságok és az ő sugalmazóik az aknamunkával, mert világosan láthatják immár, hogy annak sikere semmikép sem lehet.

A magyar hazafias közönség pedig fogadja és várja az eseményeket avval a megnyugvással, hogy minden támadással szemben az egységes függetlenségi párt, az egységes függetlenségi többség, élén Kossuth Lajos fiával rendületlenül áll őrt a nemzet jogai és érdekei mellett.

Fordulat a politikai válságban.

Wekerle a királyhoz megy.

Budapest, július 3.

Bécsből táviratozzák nekünk, hogy a Neue Freie Presse jelenti mai estilapjában, Budapestről:

Wekerle Sándor magyar miniszterelnök ma a reggeli órákban a kabinetirodából meg-

a poetikushoz, a kinek parancsára először vezették a gyakorlatozó katonákat a madarak birodalmába! . . . Nem, itt a falun nem zavarja semmi az almodozó szívet, mert itt a csend az ur s csak a madarak énekelnek, lombok zúgnak-búgnak, virágok regélnnek . . .

Ha valaki sohasem volt még falun, el sem képzelheti, hogy mily szépek a holdvilágos, éjszakák. Petőfi írja egyik költeményében:

„Falun keresd,
Mi szép az est?”

Kellemesek, elbűvölőek lehetnek a tengerparti városokban is a nyári éjszakák, de a tiszamenti falu sem szegényebb hangulatokban, szépségekben. Kedves lehet a bájos signorinák éneke, de kedves a munkából hazatérő pirosarcú, magyar lányok vidám dalolása is! . . . Az elringató, lágy eszharangzó, mint illatos, álomvirág hull a szívemre . . . Kiállok ily nép éjszakákon kertünkre. Reám ragyog a csillag miriádja, megcsókolak úszóhold remegő sugára . . . Tele tüdőve! szívom az egészséges, úte levegőt. A reggeli tervek, vágyak, reményem csendes retis nációba elvadnak át. Felejték minden dőre álmot, Mihál belőlem minden nagyot akarás, szándék s nem érjek mást, mint a szelid éjszaka ölelést s nem látok mást mint az éjszótét kék színét, a felhőt tört bújdosó holdat, a reszkető csillagokat s úgy érzem mintha egy volnék az éjszakával . . .

Szeretnék falut varázsolni a város kellő közepébe!

hívást kapott Bécsbe a királyhoz, aki holnap délelőtt kihallgatáson fogadja. Wekerle Sándor ugyanis még holnap visszatér Budapestre, hogy a magyar képviselőház hétfői ülésén résztvehessen.

Wekerle meghívása a királyhoz azt bizonyítja, hogy a magyar válság fejlődése új stádiumba lépett. A király ugyanis Wekerlének legutóbbi kihallgatása alkalmával fölmentését a legközelebbi időre helyezte kilátásba, ami azt jelentette, hogy a király más személyiségekkel óhajt a válság megoldása végett érintkezésbe lépni. Ez megtörtént, de nem nagy sikere volt. A király Lukácsot mint homo regium Budapestre küldötte, hogy a függetlenségi párttal egy köntendő kompromisszumról tárgyaljon; a függetlenségi párt visszautasította az elébe terjesztett javaslatot anélkül, hogy szükségesnek találta volna, hogy a tett proposíciók felett érdemleges tárgyalásokba bocsátkozzék. Kossuth, amikor Wekerle kihallgatásáról visszatért, közölte a függetlenségi párttal, hogy a király a válság további megoldásánál már nem óhajt a bucsuzó kormányra támaszkodni és evégből a maga részéről külön javaslatot terjeszt a korona elé. A király azonban azt a javaslatot visszautasította anélkül, hogy arról komolyan tárgyaltak volna. A Kossuth javaslatát magában foglaló memorandumot a kabinetiroda után egyszerűen visszaküldötték.

Az a vereség, amellyel a függetlenségi párt a király javaslatát és a király a párt ellenjavaslatát visszautasította, a hangulatot kölcsönösen annyira elkeserítette, hogy kompromisszum a legközelebbi időben aligha várható. Hogy ez a kompromisszum létrejöhesse, vagy a koronának vagy a függetlenségi teljesen vissza kellene vonulnia, erre azonban nincs kilátás és így úgy látszik, hogy a korona elhatározta, hogy az egész válság megoldását öszre halasztja. Erre a hirre vezethető vissza, ugylátszik Wekerlének a királyhoz való meghívása is. A király a miniszterelnököt, ki lakását a miniszterelnöki palotában már egy e célra bérelt magánlakással akarta felcserélni. Fel fogja kérni, hogy az ügyeket minisztertársaival együtt egyelőre vezesse tovább. Mihelyt a király nyaralásából illetve a hadgyakorlatokról visszatér, folytatják a válság megoldására irányuló tárgyalásokat és remélik, hogy addig a hangulat a kompromisszumot illetőleg kedvezőbbre fordul.

Mint a Budapesti Tudósító értesül, Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel öfélésgéhez szóló meghívót kapott kézhez. Ennek következtében Wekerle miniszterelnök a mai nap folyamán rövid tartózkodásra Bécsbe utazik. A miniszterelnöknek vasárnap lesz alkalma öfélése előtt megjelenni.

Lukács László nem tárgyal tovább.

Lukács László belső titkos tanácsos ma reggel hat óra tíz perckor a bécs-brucki személyvonattal Budapestre visszaérkezett. Azokkal a hírlapi híradásokkal szemben, hogy Lukács László újból tárgyalásokat fog folytatni a függetlenségi párttal, a Budapesti Tudósító illetékes helyről való értesülése alapján megállapíthatja, hogy ezek a hírek a valóságnak nem felelnek meg; Lukács László tevékenysége jelenleg szünetel s így küszöbön álló tárgyalásokról nem lehet szó. Az sem felel meg a tényeknek, hogy Lukács László hétfőn ismét Bécsbe utazik; erre nézve eddig semmiféle intézkedés nem történt.

Félhivatalosan jelentik: Lukács László ma reggel Bécsből Budapestre érkezett. Lukács a délelőtti Nemzeti Társaskörben töltötte. Hir szerint Lukács még egy utolsó kísérletet tesz a függetlenségi párttal s e célból Kossuthtal és Justhtal még a mai nap folyamán érintkezésbe lép.

Tanácskozás a képviselőházban.

Justh Gyulánál ma délelőtt a képviselőház elnöki termében ismét tanácskoztak a függetlenségi képviselők. Hir szerint sikerült a balpártiakat lebeszélni ama tervükről, hogy a hétfői ülésen sürgős interpellációt benyújtanak az önálló bank ügyében.

Wekerle elutazása.

Wekerle elutazása előtt értekezett Kossuth Ferenczcel a kibontakozás felől.

Lukács László egy ujságíró előtt kijelentette, hogy a helyzet változatlanul nehéz. Mindenekelőtt be kell várni a király intézkedéseit. Eddigi megbízatása tovább is fennál. De további tárgyalásokra utasítást nem kapott. A helyzetet — mondja Lukács — az nehezíti, hogy a függetlenségi párt mindent egyszerre akar.

Wekerle és Zichy Bécsben.

Wekerle ma délután öt órakor Bécsbe utazott, ahol holnap jelenik meg kihallgatáson a király előtt. Ugyancsak Bécsbe utazott Zichy Aladár is. Ugy Wekerle, mint Zichy azonban még holnap este visszautaznak Budapestre, hogy jelen legyenek a hétfői képviselőházi ülésen.

Hangulat a függ. pártban.

A függetlenségi pártban közömbösen fogadták az új fordulatot. Általában az a vélemény, hogy az Lukács vállalkozásának meghiusulását jelenti. A felfogás különben akképpen nyilvánul meg, hogy a történetekből következő, az osztrák merevség megtörésére elegendő lesz a parlamenti ellentállás, nem lesz szükség nemzeti ellentállásra.

Ének-kar a Homokkertben.

Irta: Kövér Gyula.

Az ember — mondja Petőfi — önkénytelen mindenre születik. Ezen aksioma helyesége akkor tűnik ki legjobban, ha valami előre nem látható esemény kerül felszínre az élet színpadán; ha a napi robotját nyugodtan végző ember csöndességébe kellemetlen, zavart okozó hang vegyül. Ekkor a polgárisult kultüremberből kitör a cselekvő képesség, mely ellentállásra készíti. A helyzetek és viszonyok teremti és hozzák felszínre a lappangó tehetséget.

Ugyszólvá: egy előre nem látható esemény volt az oka az énekkarunk létesítésének is a Homokkertben.

Most, hogy tul vagyunk azon eseményszülte izgatott állapoton, nyugodt higgadsággal mondhatjuk el véleményünket arról az esetről, mely énekkarunknak rövid időjü életet adott.

A dolog lényege ez volt: A tiszántúli ref. egyházkerület elrendelte, hogy Debreczen város külsőségeire, u. m. kertek, telepek, nem engedi a tanítóképződeszket temetéseken énekelni, hanem ha a külsőségeken diákkal akarunk temetni, vigyék a halottakat a temetői hullaházhoz, onnan énekelik el a kirendelt éneklő diákok.

Ennyi az egész.

Ezt a határozatot kihirdették az összes debreczeni ref. templomokban 1907. december 29-én.

És lön általános felháborodás a külsőségen lakó ref. vallásu hivek közt. Már a kihirdetés alatt a templomban kitéréssel, egyházadó megtagadással fenyegetőztek. Bizonyára nem ok nélkül. Nem a szorosan vett diáktagadás háborította fel és készítette ellentállásra a hiveket, hanem ezen rendelet partikuláris jellege. Ha az egész Debreczenben beszűntették volna a diákkal való temetést: közönyösen fogadták volna és az ellentállás legalább a külsőségeken nem ölt olyan mérvet, mint amilyen bekövetkezett.

A kihirdetés után a homok- és csapókerti ref. lakosok közös gyűlést tartottak és következő határozatot hoztak:

1. Az egyházkerületnek ezen határozatát a külsőségek ref. vallásu lakossága magokra nézve sérelmesnek találják, az ellen ugyan-csak az egyházkerülethez felfolyamodással élnek.

2. Mindaddig míg a nevezett sérelmes rendelet vissza vonva nem lesz a Homok- és Csapókertben énekkarok alakíttatnak, melyek díjtalanul fogják ez időközben elhalt ref. halottakat eltemetni.

3. Felszólítjuk az összes külsőségen lakó reformátusságot a szervezkedésre. Erre nézve kibocsátják a következő felhívást: Szózat Debreczen város külsőségein lakó református lakosságához. Minden igaz reformátust mélyen sérteti, felháborított a tiszántúli egyházkerületnek azon vallásos érzetet és kegyeletet bántó

határozata, mely szerint 1908. január 1-től megtiltja a külvárosokban, kertekben elhaltaknak diákkal való temetését, csakis a temetői hullaházakhoz engedélyezi a tanuló ifjúságot temetni. Ez a határozat egy ősi kegyeletes szokást akar reánk nézve megsemmisíteni; azt a szokást mely századokon keresztül összeforrott református hitünkkel. De különösen összeforrott a debreczeni református lakosság érzelmeivel, mert elválaszthatatlan kapocs volt az ősi kollégium és Debreczen város népe közt.

Református testvérek! Ezt a kegyeletes szokást eltörölni nem lehet. Nem szabad! Ne engedjük! azért akik a kertekben, külsőségeken lakunk tartsunk tiltakozó gyűléseket és adjunk be kérvényt a presbyteriumhoz, hogy ezen vallásos érzületünket és kegyeletünket, mélyen sértő határozat megsemmisíttessék. Debreczen 1907. december 30. A homok és csapó-kerti ref. lakosság.

Egyszóval a kálvinista Róma külvárosának hívei sztrájkba léptek egy olyan intézkedés ellen, mely — szerintük — a vallás gyöngetése volt.

A debreczeni református nem bigott, de halottainak szereti megadni a végtisztességet. Az éneklés pedig a református vallásnak főszerzője. Hogy engedné el a debreczeni ember, hogy halottjainak el ne énekeljék azokat a megható halotti dallamokat, melyekkel közel 300 év óta elődjüket eltemették!

No hát nem is engedték el. Ha az egyház nem adott éneklő diákokat elénekeltek mi magunk halottainkat.

A Homokkertben ama nevezetes határozat kihirdetése napján, azon melegében megalakítottuk az énekkart a ref. olvasó egyesületben. Tagok önként jelentkeztek nagy számmal, kezdve az egyszerű napszámos embertől az arany csillagos vasuti tisztig, a Homokkertben mindenki nagy sérelemnek tartotta az egyházkerület intézkedését. Beszereztük önköltségen az énekes könyvet s aztán énekpórákat tartottunk. Ment az éneklés, mint a karikacsapás, csak éppen a halott hiányzott, melynél az újdonsült énekkar bemutatkozzék a nagy közönség előtt. Került az is rövid idő alatt. Egy szegény közkertári munkás 1908. január első napjaiban jobblétre szenderült a Homokkertben. Soha alkalmasabb időt nem választhatott volna ez a szegény ember a meghalásra. Olyan szegénységben hagyta családját, hogy négy diákra sem telt volna, így meg 40 tagból álló énekkar fungált neki nagy parádával, zászlóval és óriási közönség részvételével.

Énekkarának megalakulásakor kimondta, hogy mindaddig, míg az egyházkerület ránk nézve sérelmes határozatát vissza nem vonja: a Homokkertben elhalt hitsorsosainkat minden díjazás nélkül elénekeljük. Ugy is volt. Kilenc megboldogultat — egyet a Tégláskertből — kísértünk ki utolsó útjára a ref. egyházi énekek éneklése mellett.

Közben mindig nagyobb mérvet öltött a külsőségi lakosok ellenszégülése az új rendszerrel szemben. Ezt elősegítette a helybeli sajtók támogatása is. Ezek közt különösen kivált a „Debreczen“, ki készségesen engedett tért az általam írott cikkeknek.

A debreczeni ref. egyház presbyteriumának megkeresése, valamint a külsőségi lakosok együttes deputációja azt eredményezték, hogy a sérelmes határozat, mivel végrehajtani nem lehetett, — felfüggesztetett 1908. február 25-én.

A régi szokás vissza állítva lett. Ezt mi homokkertiek nagy örömmel vettük tudomásul és énekkarunk feloszlását kimondtuk. Ezzel a homokkerti énekkar alig két hónapi működése után megszűnt létezni.

Levonva a következtetést az elmondottakból, ki kell mondanom, hogy elfogult lennék, ha tagadnám, hogy a megváltozott viszonyok a régi és elavult szokások eltörlését és ennek ujjal való felcserélését a dolgok rendje meg nem kívánja. De azt is meg kell jegyezni, hogy az újításnak szükségképpen olyan jellegűnek kell lenni, hogy a régi szokást pótolni és feledtetni tudja. Mert dacára annak, hogy egyház hívei látszólagosan közönyösek a vallás iránt, a ragaszkodás meg van és meg is lesz. Ez leginkább akkor tűnik ki, ha az ősi szokások és hagyományok megháborítva vannak.

: Czipő-ujdonságok :

3117

Mandel Lipót

: czipő nagy-raktárában. :

A Radetzky-csatahajó felavatása.

A trónörökösne a keresztanya.

Triesztből táviratozzák: Az új hadihajó ma végbemenő vízrebocsátása alkalmából a város és különösen a Riva ünnepi pompában jelenik meg. A Riva és a Stabilimenti Tecnico Triestinohoz vezető úton kora reggel óta élénk élet uralkodik. A hajók és csónakok, a középületek, a hazafias egyesületek székházai és a konzuli épületek fel vannak lobogóva és a belső kikötőn horgonyzó, az idén rendkívül nagy számmal jelenlevő büszke hadihajók festői háttér képeznek. Különös fényt kölcsönöz az ünnepségnek, hogy a „Radetzky“ új hadihajó vízrebocsátása Ferencz Ferdinánd ő fensége és fenséges neje mint keresztanya jelenlétében történik meg.

A fogadásra megjelentek: Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Solarde ellentengernagy, tengerészeti kerületi parancsnok, Haus ellentengernagy, a cs. és kir. hajóraj parancsnoka a hajóhadosztályok parancsnokaival, Hohenlohe herceg helytartó, Potiorok gyalogsági tábornok, hadtestparancsnok, Lang altábornagy, a laibachi 28. gyaloghadosztály parancsnoka, a szárazföldi és tengeri haderő számos tisztje, Zandrinelli lovag podeszta, Manussi udvari tanácsos, rendőrfőnök és más személyiségek. A perronon a 97. gyalogezred diszszázada zászlóval és zenével állott fel. A perron és az udvari váróterem szőnyegekkel és délszaki növényekkel volt díszítve. Amidőn a vonat berobogott, a zenekar a néphimnuszra zendített. Ő fenségét és nejét a tengerészeti parancsnok, a helytartó és a többi magas személyiségek hódolattal köszöntötték, mire Ferencz Ferdinánd főherceg, aki a tengernagygy egyenruhát viselte, a diszszázad parancsnokának jelentését fogadta, szemlét tartott a diszszázad felett és néhány kegyes szót intézett a diszszázad parancsnokához. Ezután ő fensége és neje, akinek ő fensége több magas személyiséget bemutatott, majdnem az összes jelenlevőket megszólításokkal tüntette ki, majd a pályaudvar előtt készen álló udvari fogatba szálltak. A pályaudvar előtti téren a kora reggeli órák és a kissé esős idő dacára nagyszámu közönség jelent meg, amely ő fenségeiket élénk ovációkban részesítette. A San Darlo mólónál levő kikötőhelyre érkezve, ő fenségeik a gőzcsónakra szálltak és a Miramar hadihajóra mentek.

Röviddel ezután 7 óra 30 perckor a három hajóhadosztály Triesztben lévő horgonyzási helyéről a san marcói horgonyzóhelyre ment, a hol nagy ivben állottak fel.

Magában a hajógyárban már kora reggel óta élénk mozgolódás észlelhető. Az építőmérnökök felügyeletével megteszik az utolsó előkészületeket a vízrebocsátásra. A Stabilimenti Tecnico Triestino san marcói terjedelmes hajógyárában a Radetzky hajótestek körül tribünök és magaslatok vannak felállítva az ünnepi vendégek számára és emelvények a közönség számára. A disztér közepén pompás piros-fehérral színezett és exotikus növényekkel és virágguirlandokkal gazdagon díszített udvari pavillon van felállítva, ahonnan Ferencz Ferdinánd főherceg és neje nézik végig a vízrebocsátást és a melyben a cs. és kir. haditengerezet legfőbb funkcionáriusai, az udvarhölgyek és más magas méltóságok foglaltak

helyet. E pavillon lesz színhelye a hajó keresztelése ceremóniájának is.

Az érdeklődés és csodálat központja az impozáns Radetzky hadihajó, amely a hajóépítési technikának a legutóbbi évtizedekben történt haladását mutatja. A hajó majdnem kizárólag belföldi, — osztrák és magyar acél és vasművekből vett — anyagból épült. A hajó 14,457 tonnatartalmu. A páncélozás összesen 3070 tonna súlylyal bír.

A Radetzky hajó Popper Sigfried cs. és kir. tengerészeti hajóépítő mérnök tervei szerint, Pitzinger Ferencz és Pal Vilmos cs. és kir. hajóépítő főmérnökök vezetésével építették. A gépeket Lendeczke Gusztáv igazgató és Demal Antal gépgyári igazgató tervei szerint Nitesch Alajos és Fajdiga Ede cs. és kir. gépépítő mérnökök építették.

Különösen szembetűnő a különbség a mostani felszerelés és a Radetzky és gróf Radetzky fregattok között. Az új hajóhadosztály kizárólag a belföldön készült felszerelése a következőkből áll: négy darab 30,5 centiméteres 45 kaliberű ágyuból, 8 db. 24 cm — és H—45 ágyuból, 26 db 10 cm. H—50 ágyuból, 6 db. 7 cm. H—45 ágyuból és két 8 mm. golyószóróból és 3 torpedóindító készülékből.

A Radetzky hadihajó testvérhajója az 1908. szeptember 26-án vízrebocsátatott Ferenc Ferdinánd főherceg csatahajójának. Mind a kettő az új csatahajóhadosztályhoz tartoznak, a mely az 1906. évben az operáló flotta jegyzékéből törölt Rudolf főherceg trónörökös és Stefánia trónörökösne és Tegetthoff hadihajókat pótolja.

EGYHÁZ, ISKOLA.

— Vasárnapi istentiszteletek. Ma, vasárnap a református templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: a Nagytemplomban prédikál Uray Sándor lelkes, a Kistemplomban prédikál Szarka Boldizsár segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban prédikál s bucsuzik Baróthy István segédlelkész, az Ispótyátemplomban Boér Károly segédlelkész, a Csapókertben Kovács János népisk. felügyelő, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Homokkertben Erdőss Károly az új főiskolai szenior. — Ma, vasárnap a római kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor csendes szent mise, a 8 órakor csendes szent mise, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére csendes szent misét mond, 9 órakor az ünnepi nagymisét Gróh Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána szentbeszéd; háromnegyed 11 órakor a Svetits-zárda és az elemi iskolák nőöndékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond; fél 12 órakor csendes szent mise. Délután 3 órakor lytánia, utána rózsafüzér szent beszéddel, körmenettel és lytániával. — Az ág. hitv. evang. templomban ma, vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

UJDONSÁGOK.

Rákosi Viktor és az egyetem.

A hajdunánási kerület nagynevű képviselője nem hiába szerzője az „Elnémult harangok“ című pompás regénynek, Debrecenért, ennek egyeteméért és a kálvinista magyarságban birt nagy nemzeti erőforrásért úgy lelkesedik, hogy lelkesedése dicsőségére válnék regénye hőségének: a magyarságért oly elkeseredett harcot folytató kálvinistapap: Simándi Pálnak is. — Érdekelti fogja olvasóinkat, ha ennek bizonyosságául ide iktatjuk Rákosinak egyik debreceni ismerőséhez a napokban intézett leveléből a következő sorokat:

„A Nagy-Debrecen megfogjuk csinálni, ha az Isten éltet. Én fanatikus hittel csüggök ezen az eszmén, Magyar-

országának igazi magyar kálvinista fővárosán, mert nemzeti szempontból ez egy óriási fontosságú dolog. Néha annyira felhevülök az ezen való intenzív gondolkodástól, mintha nehéz fizikai munkát végeznem volna. Így égetem el magamat a saját lelke tüzeiben, álmodozva, ábrándozva és néha belefujva a harsónába.

Mi a magunk részéről csak azt az óhaját fűzzük e gyönyörű sorokhoz, hogy ne égjen el nemes hevületében ez az izzó magyar lélek, hanem edződjék meg a nagy feladara, melyet Debrecenért és a magyarságért tüzött maga elé.

— **Sáfrány Vilmos sikerei.** Sáfrány Vilmos a Király Színház tagja jelenleg a Bika-orfeumban szerepel s kedves, kacagtató kupléival állandóan derűtségben tartja az orfeumi közönséget, amelynek egyik keevence tett azon rövid három nap alatt, amelyet Debrecenben töltött. Egyszer gyönyörű hangját dicsérik, másszor azon komikumban gyönyörködünk, melyet egyénisége produkál. Úgyesen válogatja meg kupléit s úgy hirdik, hogy legközelebb helyi szerzők kupléit fogja énekelni, melyeknek pontja a debreceni viszonyok ellen irányul. Óhajva várjuk a művész eme szereplését,

— **Az áruló dohányzacskó.** A napokban történt Szoboszlón, hogy Bukovszky János hentes üzletébe betörték. A tettes mindenféle értékes holmit, zsirt és husneműt magához vett. Ugy látszik a kellemes működés öröme rágyújtott a pipájára, de a dohányzacskót a husvágó asztalon hagyta. Mikor reggel a rendőrség megient, hogy helyszíni szemlét tartson, a dohányzacskóban Sándor Laczkó József tulajdonára ismert. Rögtön elővették Laczkót, aki azonban se a betörésről, se a dohányzacskóról tudni nem akar. Laczkó vad házasságban él Árva Erzsébet nevű nővel, aki a rendőrség előtt a dohányzacskót felismerte. Laczkónál házkutatást tartottak, de a lopott holmiból semmit sem találtak. A szoboszlói rendőrség az esetet bejelentette a debreceni ügyészségnek.

— **Ülés a vármegyén.** Hajdúvármegye központi választmánya ma délelőtt ülést tartott, amelyen a választókerületek 1910 évi választónévjegyzékére vonatkozólag tárgyaltak s a névjegyzéket állapították meg.

— **Az új jegyepárok.** A múlt héten Debreczen területéről a következő eljegyzéseket jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Erdős Márton—Sajtos Máriaival, Agárdi Lajos—Nagy Erzsébettel, Rácz Gábor—Móré Juliánával, Rákosi József—Szűcs Erzsébettel, Szoboszlói Mihály—Porcsin Eszterrel, Borbáth Gyula—Kun Erzsébettel, Bozóki Mihály—Jenei Máriaival, B. Tóth Gyula—Györi Juliánával.

Menyasszonyi kelengyék, valamint női divatárak legjobb minőségben, szabott áron beszerezhetők Szépe Lajos üzletében Kossuth-utca 5.

— **Az Arany-Bika Mulató** mostani műsora a város legnagyobb szenzációja. Ennyi kitűnő attrakciót színpadon mind máig nem

láttunk és csak dicsérni tudjuk az áldozatkész igazgatóságot, mely költséget és fáradságot nem kímélve, e kitűnő műsort a világ különböző részeiről össze szerződtette. The 8 Sea-Sav-Girls, e nyolc lányból álló csoport valószínűleg látba hozta Debrecen nehezen megnyerhető publikumát. Minden egyes táncmutatóványok után a közönség percekig tombol. Londonból érkeztek hozzánk, honnan a lapok legkitűnőbb kritikáit hozták. Napok óta mindenütt csak ezt a kérdést hallani: Láttátok már The Thaidast? . . . Tény, hogy ilyen artisták már nagyon régen nem szerepeltek a deszkákon. Hihetetlenül ügyes mutatóványaik az emberileg lehetséges fogalmat ugyszólván túlszárnyalják. Sáfrány ma egy helybeli szerző aktuális kupléit fogja előadni. Göndör Aurél sikeréről elég annyit feljegyeznünk, hogy tegnap majdnem egy óra hosszán kacagtatta szasz kadatlanul közönségünket. De a műsor páratlan voltát talán mégis az bizonyítja legjobban, hogy a mulató asztalainak jó részét már a déli órákban lefoglalják.

— **Nyomdászaink nyári táncestélye.** A debreceni könyvnyomdászok ma este tartják mulatságukat a nagyerdei Dobos-pavilonban. Mint minden évben, úgy a mostani mulatság is nagy sikerűnek ígérkezik. Lesz szerpentin, konfetti- és virágcsata stb. Ezenkívül a rendezőség az éjjeli órákban egy igen kellemes és feletté érdekes meglepetésben részesíti a jelenlévőket. — A mulatság iránt oly nagy az érdeklődés, hogy jegyek már csak korlátozott számban kaphatók este a pénztárnál személynként 2 koronáért, a délelőtti folyamán váltott jegy 1 korona 50 fillér.

— **Kolompár Balog Tuta meghalt.** Az illavai rabkórházban június 29. meghalt Kolompár Balogh Tuta a dányosi rablógylkosság főcinkosa.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt héten Debreczenben házasságot kötöttek: Pflémájér Gábor—Szabó Irénnel, Katona Géza—Hugert Máriaival, Panyi János—Király Gizellával, Bihar László—Szentkirályi Lillával, Mezei András—Varga Juliánával Molnár Sándor—Sipos Erzsébettel, Barta József—Érsek Zsuzsánnával, Nagy István—Simon Zsuzsánnával, Uryán György—Halász Erzsébettel, Varga Lajos—Zilai Máriaival, Csala Lajos—Árva Juliánával, Vásárhelyi Lajos—Récsey Annával, Miszti István—Szilágyi Annával.

— **A nap halottai.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Gabányi Margit ref. 7 napos, Zöld Lajosné ref. 28 éves, Fekete István r. kath. 61 éves, Kovács Margit ref. 6 hónapos, Bácsik Béla ref. 55 éves.

— **Modern nagy kölcsönkönyvtárt** lát fel, amint értesülünk Aczél Henrik könyvkereskedő, aki a fővárosi „modern könyvtár” mintájára ezen könyvtárt a legjelesebb magyar, német, francia és angol művekből állítja össze és figyelemmel lesz arra, hogy az a legújabb megjelenő művekkel állandóan kiegészítessék. Ezen régen érzett és nagy hiányt pótló vállalatot örömmel üdvözljük és ajánljuk a közönségnek. — Beiratkozni már a mai naptól lehet. — Telefon 575 szám.

— **Beiratkozás a polgári fiúiskolába.** A debreceni négyosztályu nyilvános magán polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások naponta délelőtt 10—12, délután 3—5. eszközöltetnek. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8.)

— **Fiatalemberek** teljes ellátást kaphatnak Csillag-utca 30.

— **A könnyen oldódó szappan** a ruhát gyorsan tisztítja s a piszkot eltávolítja, a nélkül azonban, hogy a fehérnemű fonálzatát megtámadná. Ellenben a nehezen oldódó szappannal való dörzsölés a fehérneműnek ártalmas. Minden takarékos háziasszony tehát a könnyen oldódó „Szarvas”-jegyű „Schicht”-szappant, fogja más szappannal szemben előnyben részesíteni. Tisztaságáért 25,000 koronával szavatolunk.

— **Évek óta** bebizonyult tény, hogy a Bohn-féle fedélcserep a legjobb tetőfedélnyag s ép ezért óvakodni kell a silány vételétől, hanem határozottan Bohn-féle cserepet követelni.

— **Szüniidei tanfolyam.** A debreceni állami felügyelet alatt álló középiskolai fiúinternátus (Jókai-u. 8.) szüniidei kurzusába oly tanulók vétetnek fel, kik bármely középiskolában javítóvizsgálatra utasítottak. Egyes tantárgyak szerint szaktanítás. Bővebb felvilágosítást szívesen ad az igazgatóság.

— **A Royal-kávéházban ma és a következő napokon** minden este Banda Marci teljes zenekarával hangversenyt tart.

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igentiszteséges árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádagos-utca 1.

— **Egy jó megjelenésű leány,** ki a kereskedelmi iskolát jól végezte és a könyvelést, gépirást és magyar-levelezést teljesen érti, állást keres. — Levélbeli tudakozódást „Jó megjelenésű leány” jeligére a kiadóba kérétek.

— **Fölözletlen tejet** saját tehenészetemből házhoz szállítok, de csak két literen felül. Ehrenfeld Miksa, Nyomtató-u. 15.

— **Mosásban és vasalásban** teljesen jártas magános nő uri házakhoz ajánlkozik. Hajó-utca 18.

— **Zöld lucerna** ölszámra kapható Balla Istvánnál, Hatvan-utca 65. szám.

— **Aromás és zamatos pörkölt kávék** kaphatók Félegyháznál. Villanyüzemű kávé pörkölt a kirakásban Piacz és Miklós-utca sarok.

— **Amateur-fényképészeknek!** Általános elismert kitűnő szalon és uti fényképészeti készülékek, felülmulhatatlan minőségű pilanet kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek Moll A. czégnél (Bécs) Tuchlauben 9. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a czég.

— **Pérez-, szivar-, cigaretta-tárcák** női kézi-táskák, uti bőröndök és utazókiosarak a legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIXÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÖGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. —

Orvosilag ajánlva. Debreczeni főlerakat:

Grünberger és Glück cégnél,
Csapó-utca 6. szám.

Foulard és Bengaline

Schantung (nyers vagy színes)

Merveilleux és Sott

Monopol és Armure

Selyem Selyem Selyem Selyem

bluzra és aljak részére minden árban, mindig a legújabb fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 1 K 35 f.-től 24 K 50 f.-ig méterje. — Frankó és már vámentesen házhoz szállíva. Minta postafordultával.

Seidenfabrikt. **Henneberg, Zürich.**

A német császárné udvari szállítója.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vase- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvizskerekedében vagy a Salvo-Lépcső Saluator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Budaörsi utca 8.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Botos Andrászt felmentették.

Ítélet a böszőrményi bűnygyben.

Mindhárom vádlott szabadlábon.

Debreczen, július 3.

Szenzációsan ható ítélettel végződött az a pénzcsalási bűnygy, melyet három napig tárgyalt a debreczeni kir. törvényszék. A három vádlott közül kettőt felmentett és csupán az elsőrendű vádlottat ítélte el a bíróság, sőt őt is ideiglenesen szabadlábra helyezte.

Az egész bűnygyben legérdekesebb volt Botos András személye. Elsősorban azért mert Botos András közvetve éppen az igazságszolgáltatásnak, illetve a közrendészetnek volt közege, másodsorban, mert tipikus, jó magyaros alakja nemcsak mint jó rendőrt és nyomozó közeget, de mint embert is városszerte ismertté tette. Innen magyarázható meg az érdeklődés, mely az egyébként sablonos bűnygy iránt keletkezett. Az emberek már eleve kétkedtek Botos bűnygyében, ártatlannak hitték s ezért lesték oly kitartóan a hossza nyult tárgyalás legcsekélyebb mozzanatát. És a lefolytatott széleskörű bizonyítási eljárásnak, nem volt részecskéje sem, mely Botos bűnygye mellett pozitív módon bizonyított volna. Negatív vizsgálat eredmények reá nézve szerencsétlen körülmények adták meg azt a látszatot, mely Botos bűnygye mellett szólott. A pártatlan bíróság azonban felülemelkedett a látszaton és Botos Andrászt felmentette.

Ez az ítélet a közönség legnagyobb mértékű szimpatiajával találkozott. Ez a szimpátia, Botos iránti általános rokonszenv nyilvánult meg akkor, mikor Botos elhagyta a fogházat és a törvényszéki palota előtt csoportosulók éljenzése fogadta. Az ovációból természetesen kijutott védőügyvédjének, dr. Révy Nándornak is.

A tárgyalás harmadik befejező napjáról az alábbi tudósítás számol be.

A rejtélyes levelek.

Kévéssel 9 óra után nyitotta meg Oláh Miklós elnök a főtárgyalást.

— Igaz lelkiismeretere mondja Kozma József — kérdezte az elnök, — hogy a Kranitzer Alfréd aláírású levelet Rosinger fogalmazta és küldte el?

— Igen elnök ur.

— Van itt egy pár olyan levél, amely azt bizonyítja, hogy nem mond igazat?

— Igazat mondok.

— Van egy levél, amely alá Kranitzer Alfréd van írva és egy K. J. bélyegző van nyomva. Ez csak az Ön bélyegzője lehet, mert az Ön neve kezdődik K. I-vel.

— Azt nem én nyomtam alá. A bélyegző a Rosinger feleségéé volt.

Fekete egy levél kapcsán elmondja, hogy Rosinger 1908. őszén Debreczenben volt s a kis állomáson beszélt vele. Rosinger csak azt hajtogatta:

— Ne féljen semmit, magát boldoggá teszem.

— Rosinger azt mondja, hogy a levelet Kozma írta s hogy ha 50 évet kap is érte akkor is ezt állítja. Tagadja azt is, hogy abban az időben Debreczenben járt volna. K. I. bélyegzője nem volt a feleségének.

Felmutatnak előtte egy tulipános levelezőlapot, amelyet ő küldött 1906-ban Kozmának. Rosinger elismeri, de a tulipánt nem ő ragasztotta rá.

Ujabb tanuk.

Botos kéri a beidéztet Tenyei Lászlót

arra nézve is kihallgatni, hogy a Ladányinétől kapott levelekre mindig Kozma is írt.

Tenyei László tanu Kozmát látásból ismeri. Emlékszik rá, hogy Botos egyszer adott neki vagy 20 koronát, hogy a Ladányi könyvére fizesse be. Nem tudja, hogy Kozmától jött-e a pénz. Nem emlékszik arra, hogy a Ladányiné leveleire Kozma is írt. Befizetéseket 3 vagy 4-szer eszközölt a Ladányiné könyvére. Szelvényeket, amelyeken Kozma pénzt küldött, látott Botosnál.

Tud arról, hogy Botos 1908. januárjában 20 koronát kapott Kozmától s ezt ő be is fizette.

Kozma fenntartja a vallomását, hogy ő nagyobb összegeket küldött jutalék címen s ebből kellett a könyvet rendezni. Tenyeit megeskették.

Elnök folytatta a bűnygyek ismertetését és felmutatását.

A Ladányiné vallomásából az tűnik ki, hogy Kozma Botos unszolására fogadta csak el Ladányinét. Botos ezt tagadja, Kozma azonban megerősíti. Ezzel a bizonyító eljárást befejezték.

Vádat emelek! . . .

Dr. Gáthy kir. ügyész a vádbeszédében elmondja, hogy a társadalmat meg kell védni az ilyen szélhámosoktól, akik nemcsak kifosztják az embert, hanem még bűnygyre is csábítják a szerencsétlen áldozatukat. Kitér Kulhanekre is s azt mondja, hogy a vádlottak találkozása nem véletlen, hanem előre kiszámított terv műve volt. A hasonzerű, rossz lelkű emberek egymáshoz való vonzódását látja ebben. Mi vezeti őket egymáshoz? Az ösztönük, amely folyton csak ösztökéli őket. Majd szól a pénz-hatalmáról, a kapzsiságról, a minden áron való vagyonszerzés vágyáról. Azután részletesen ismerteti az esetet.

Majd rátér a tettesekre egyenként. Kozma töredelmes, bűnbánó ember. Vallomását a tanuk is megerősítették. Bizonyos, hogy ezt a nagy-szabású bűncselekményt maga nem hajthatta végre. Eszközökre volt szüksége. Kiben találhatta ezt meg elsősorban másban, mint Rosingerben, aki Kulhaneknek is atyamestere volt. De évek során ő már nem bizonyult elégnek. Másik alak is kellett. És Kozmának volt esze, Botos Andrászt választotta ki segítő társának, hogy bűnygy manipulációkat rendőri aszisztencia mellett űzze, hogy még jobban áltassa az áldozatait. Rosinger nem áldozat, mint ahogy magát feltüntetni szeretné. Ő igenis aktív szereplő, bár merev tagadással magát kivonni akarja ebből a bűncselekményből. A levelek történetét úgy magyarázza meg, hogy Kranitzer aláírással Rosinger küldte Kozmának s ő helyeslő jegyzetekkel látta el s úgy származtatta vissza Rosingernek, aki aztán továbbította.

Botos András álláspontja a feltétlen tagadás. Rendkívül jó viszonyban volt Kozmával — saját bevallása szerint is — mert csak ilyen körülmények között lehetséges az, hogy Botos találkát rendezzen a Kozma lakásán.

Végül is Kozma József és Rosinger Ármint a bünygy novella 50. §-a s a btkv. 383. szakaszának 2. pontja szerint minősülő három rendbeli csalásért, Botos Andrászt pedig ugyan-ezen szakasz szerint minősülő két rendbeli csalásért kéri megbüntetni.

Az első védőbeszéd.

Dr. Kardos Samu, Kozma József védője a vádbeszédnek az emberi igazságokról szóló és a jogi fejtegetésekre vonatkozó részével nem foglalkozik. Hangsúlyozza, hogy Kozma József mindent bűnbánólag bevallott s tudatosan semmit el nem hallgatott. Ezt nem szabad a törvényszéknek szem elől eltéveszteni. Azt is figyelembe kell venni, ami Kozmának alapvédekezése volt, hogy Rosinger csábította bűnygyre. Rosinger, aki Kulhanekhez járt iskolába, az vette rá, hogy csaljanak.

Ezután az elnök a tárgyalást berekesztette és folytatását délutánra tűzte ki.

A délutáni tárgyalás.

Délután három órakor folytatták a tárgyalást. A megnyitás után dr. Barna László terjesztette elő védőbeszédét. Dr. Barna László azt fejtegette, hogy Rosinger csak egy rendbeli csalásban bűnygy s csak ezért kéri őt elítélni.

Dr. Révy Nándor csaknem egy óráig tartó beszédében azt vitatta, hogy Botos nem bűnygy, a tanuvallomások során egyetlen pozitív terhelő adat sem merült fel ellene, ezért védelem felmentését kérte.

Gáthy Bálint kir. ügyész Révy Nándor dr. beszédére reflektált hosszasan, felemlítette azokat a vallomásokat, melyek Botos bűnygye mellett szólnak. A vádat mindhárom vádlottal szemben fenntartotta.

Ezután az elnök a vádlottaktól megkérdezte, hogy akarnak-e védelmükre valamit felhozni. Kozma és Botos nemmel feleltek, míg Rosinger azt hangoztatta, hogy Kozma ő általa akar a bünygy alól kibujni.

Az ítélethozatal.

A bíróság pontban fél öt órakor vonult vissza ítélethozatalra. A több száz főre menő nagy közönség fáradhatatlanul kitartott egészen az ítélet kihirdetéséig és az óriási hőség dacára a teremben maradt, hol a rend fenntartására rendőrök állítottak fel.

A várakozásban izgalmas óra telt el fél öttől fél hatig. Ekkor jelentek meg újra a teremben a bünygy tanács tagjai. Egyszerre lecsillapult a közönség halk zibongása és siri csendben hirdette ki Oláh Miklós elnök az ítéletet, mely szerint a debreczeni kir. törvényszék

Kozma Józsefet két rendbeli csalás bünygyében bűnygynek találta és ezért őt két és fél évi fegyházra ítélte, ellenben

Botos Andrászt és

Rosinger Ármint a bünygytörvénykönyv 326. szakaszának második pontja alapján a vád- és következményei alól felmentette, őket azonnal szabadlábra helyezni rendeli.

A bíróság Kozmát a harmadik rendbeli, a Péter Imre ellen állítólag elkövetett csalás vádja alól felmenti, öt évi hivatalvesztésre és a 128 koronát kitévő bünygyi költségek megtérítésére ítéli. A két és fél évi fegyházbünygyéből azonban négy hónap és 15 nap a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vétetik.

Az ítélet indokolása kifejti, hogy a törvényszék részint Kozma saját beismeréséből, részint a többi adatokból bizonyítottan vette, hogy Kozma, Benedek András és Fekete József sértettek a pénzcsinálás meséjével tévedésbe ejtette, tévedésben tartotta, miáltal az előbbi 5000. az utóbbi 32000 korona erejéig megkárosította. — Kozmával együtt tettestársként vád emeltetett Botos András és Rosinger Ármint ellen, de az ő bünygyüket a törvényszék bizonyítottan nem vette. Rosinger tagadja, mintha őt Kozma beleavatta volna a csalásba, mintha a fontos bünygyelt képező Kranitzer Alfréd féle leveleket ő írta volna, valamint az is, hogy ő Benedekkel egyáltalában találkozott volna. Rosinger pénzt sem kapott, mert Benedek a pénzt mindig Kozmának adta át s kérdés, hogy Kozma átadta-e neki. Minderre nézve a vádlott határozott tagadásával szemben csupán a Kozma teljesen egymagában álló terhelő vallomása van, de ezzel nem lehet bizonyítottan venni Rosinger bünygyét.

Botos Andrásnál igaz, hogy nagyon sok gyanuok forog fenn, melyek azt látszanak bizonyítani, hogy Botos 1905-ben már tudott arról, hogy Kozma József tiltott, bűnygy dolgokat cselekszik és ennek dacára apróbb szivességeket tett neki, mi azonban onnan is magyarázható, hogy Kozma neki jó barátja volt és mint Botos saját vallomásában is elmondja, azért tartotta fenn vele a ba-

rátságot, mert tisztességes és jómódu vagyonos embernek ismerte. És nincs bizonyítva az sem, hogy Kozma feltárta volna előtte a manipulációkat. Az a legsúlyosabb gyanú, hogy Botos 4000 koronát fogadott volna el két részletben. A vádlott tagadásával szemben ez sem bizonyítható, mert Kozma vallomása e tekintetben ingadozó voltánál fogva nem bír sullyal. Etekintetben van ugyan Feketének a sértettnek egy vallomása, hogy ő Kozmának átadott 4000 koronát Botos megvesztegetésére, de ezt az összeget Kozma valószínűleg, mint a többi saját maga részére tartotta meg. Fekete megkérdezte egyszer Botosot:

— Megkapta-e a négyezer koronát?

— Ki látta ezt, — kérdezte Botos.

— Kozma írta a levélben, hogy Botos urnak kell négyezer korona.

— Jó az a papiros sok mindent elbir, mondta Botos.

Szóval még az a vallomás, sem ad pozitívumot. Továbbá fontos körülmény, hogy az ellene valló tanúk egyrésze elenséges viszonyban áll vele.

Mindezeknél fogva a törvényszék Botos bűnössége tekintetében megnyugtató, teljes bizonyítást nem lát fenforogni, csupán gyanúkat s ezért hozott vele szemben felmentő ítéletet és rendelte el 158. szakasz értelmében úgy a Botos, mint a Rosinger szabadlábra helyezését.

Ezek az ítélet indokolásának főbb pontjai. Ennek előterjesztése után nyilatkoztak a védők és kir. ügyész.

Gáthy Bálint kir. ügyész úgy a Kozmára, mint Botosra és Rosingerre vonatkozó ítélet ellen felebbezést jelentett be. Kozmával szemben felebbezett azért, mert a törvényszék a harmadrendbeli csalás vádját alól felmentette, Botos és Rosingerrel szemben pedig a felmentését.

Kardos Samu Kozma védője szintén felebbezett, míg a másik két védő az ítéletben megnyugodott.

Azután Kozma szabadlábra helyezési kérdésében döntött a bíróság. Miután az ügyész sem ellenezte, dr. Kardos előterjesztésére a bíróság Kozmát ideiglenesen szabadlábra helyezte.

Ezután Oláh elnök a tárgyalást beakasztotta és pár perc múlva a három vádlott elhagyta a törvényszéki fogházat. Nagy néptömeg várta őket az utcán és mikor Botos, védője Révy Nándor kíséretében elhagyta a fogházat, megéljenezte Botos Andrást.

A vaskereskedők mulatsága.

Ma este folyt le a nagyerdei Dobos-pavillonban a vaskereskedők júnálisa. A nagyszámú és előkelő közönség jól mulatott a szépen feldiszipált s a vaskereskedő világra emlékeztető teremben Rácz Károly muzsikája mellett s a hajnali órákig maradt együtt. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Sesztina Jenőné, Györfly Aladárné, Szöllősy Dánielné, Balogh Józsefné, Maloesztir Kálmánné, Veszely Antalné, Tóth Sándorné, özv. Morvay Károlyné, Szoboszlay Jánosné, özv. Váradi Józsefné, özv. Prunyi Istvánné, özv. Pálmay Pálné, özv. Kovács Sándorné, Buday Istvánné, Boldog Istvánné, Papp Gyuláné, özv. Sinay Jánosné, Tóth Károlyné, Csiba Istvánné, Tóth Ferenczné.

Leányok: Balogh Rózi, Malveszter nővérek, Szöllősy Katicza, Wesszely Ilonka, Tóth Juliska, Szoboszlay Piroska, Szász Ma-

riska, Tóbiás Piroska és Ilonka, Várady nővérek, Prunyi nővérek, Zsurovits Mariska, Kovács Margit, Buday nővérek, Györfly Ilonka, Gyűre Berta (Gyűre), Tóth Annuska és Ilonka, Csiba Margit és Miczike, Hika Irénke, Tóth Karola és Juliska.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 3.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett néhány vagon került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő: derült.

Buza októberre	13.44—45
Buza áprilisra	13.76—77
Rozs októberre	9.88—89
Zab októberre	7.71—72
Tengeri júliusra	7.75—76
Tengeri augusztusra	7.91—9á
Tengeri májusra	7.02—03
Repce augusztusra	14.50—60

Regény-csarnok.

120. Regény.

A nagy rejtély.

Barátságosan megveregette vállamat, hogy csaknem összerogytam alatta, s egy perczel később ólomszerű nehézkas kinézésébe visszasett s kivesetett az első kapun. Hallottam még durva nevetését, a mint bezárta, utánam a kaput.

Végre emelkedőben volt csillagom! Egy és ugyanazon napon megnyertem Ariel bizalmát, ezen meggyőződésre építve valami szabadságot engedne magának az ember vele szemben, élete hosszág el nem feledi s minden alkalommal éreztetné az illetővel.

Mi igen jól jöttünk ki egymással. Én „Woodwillené” név alatt mutattam be, mit Benjamin már eleve elintézt és elhatározott az ezredessel. Mielőtt vége volt az ebédnek, már megígértük, hogy meglátogatjuk egymást. Már csak az alkalom hiányzott, hogy Lady Clarindát arra vigyem, mikép titkos kívánságom szerint Beaulynéről beszéljen.

Későn este kínálkozott ezen alkalom.

Az ezredes rettenetes primadonnájának bravour-áriája elől a mellék salonba menekültem. A mint azt reméltem és vártam is, Lady Clarinda rövid vártatva utánam jött, a zongorát körülvevő csoportban nem találván engemet, itt keresett fel. Leült mellém, még pedig úgy, hogy barátaink az első szobában sem nem láthattak, sem nem hallhattak; rendkívüli megkönnyebbülésemre és örömmre, saját jószántából Miserrimus Dexterről kezdett beszélni. Valami, mit esetleg róla mondtam, midőn ebéd alatt szó volt róla, megragadta figyelmét és e tárgyat folytatva, egészen természetes fokozatokkal Beaulynéra tereltem a társalgást.

„Végre valahára!” gondoltam magamban. „Az ezredes kis ebéde mégis meghozza gyümölcsöt számomra!”

De mily keserű gyümölcs volt, a mire megérett! Szívem elszorul, úgy, a mint akkor ama feledhetetlen estén elszorult, midőn most íróasztalomnál ülve, reá gondolok!

„Ugy? Dexter valóban beszélt Beaulynéről kegyeddél?” kiáltott Lady Clarinda. „Nincs fogalma róla, mennyire meglep engemet.”

„Szabad-e kérdenem miért?”

„Dexter gyűlöli Beaulynét! Midőn utoljára láttam őt, még azt sem engedte, hogy nevét említsem. Ez is számtalan furcsaságának egyike. Ha az oly természetű, a minő Dexteré, a rokonszenv összeférő érzés, neki tulajdonképen szeretnie kellene Beaulyné Helénát. Ő a legszabadabb, a szokás korlátait legkevésbé tisztelő lény, kit ismerek. Ha a szegény jó teremtés neki eresztí néha a gyepőt, oly dolgokat mond és tesz, melyek csaknem époly meggondolatlanok, mint Dexteréi, és tényleg méltók is hozzá. Kíváncsi vagyok, vajjon kegyed szeretné-e?”

„Lady Clarinda, kegyed oly szives volt engem meghívni. Tán kedvez nekem az esetleg, és házáznál találkozhatom vele.”

Lady Clarinda nevetett, mintha ezen eszme mulattatná.

„Remélem, nem fog addig várni, míg ez megtörténhetik. Heléna ntolsó szeszélye az, hogy azt képzei magáról, mikép — csuzban szenved. Gondolja meg! Csuzban! Távol van valami cscdatevő magyar vagy cseh fürdőben, már nem emlékszem hol; — s hova fog menni azután, vagy mit fog tenni, — azt lehetetlen még csak megközelítőleg előrelátni. Kedves Woodwillené! tán nagyon közel ül a tűzhez s a meleg rosszul esik? Egészen elhalványult.”

Ereztem, hogy halavány vagyok. Arra a felfedezésre, hogy Beaulyné nemcsak Londonból, de még Angliából is távol van, nem voltam elkészülve.

„Átmenjüek-e a másik szobába?” kérde Lady Clarinda.

A másik szobába átmenni annyi lett volna, mint a társalgást elejteni. El voltam határozva, hogy e katastropha nem fog bekövetkezni, ha megakadályozhatom. Lehetséges volt még az is, hogy Beaulyné szobaleánya azóta Beaulyné szolgálatából kilépett, vagy pedig Angliában hagyatott urnője utazásának tartama alatt. Addig, míg tudomást nem szereztem arról, mi lett Beaulyné szobaleányából, nem nyughattam, mert semmit sem haladtam a kitűzött cél felé.

Hátratoltam tehát székeket, hogy a tüztől távolabb jussak, s egy mellettem álló asztalkáról felvettem egy kézi ellenzőti Tán hasznát vehetm arczom elrejtésére, azon esetben, ha még több ilyféle csalódás vár reám.

„Köszönöm Lady Clarinda. Valóban — sak kissé közel jutottam a tűzhöz. Itt pomyás helyem van. Kegyed meglepett Beaulynéra vonatkozólag. Az után ítélve, mit Dexter ur mondott nekem Beaulynéről, azt képzeltem.”

„Oh soha sem szabad elhinnie azt, a mit Dexter mond!” vágott szavamba Lady Clarinda.

„Legnagyobb gyönyörűsége, ha valakit mystifikálhat, felültethet; s meg vagyok győződve, hogy kegyedet is szándékosan vezette tévutra. Ha mind, azmit hallok igaz, akkor ő. ézen ő, többet tudhat Beaulyné Heléna furcsa szeszélyeiről és még furcsább tetteiről, mint bárki más a világon. Ő csaknem, vagyis jobban mondva rajta is kapta Helénát kalandjai egyikén, lenn Skótiában, s ez eset eszembe juttatja Auber kedves operájának történetét. . . mi a neve, no? legközelebb saját nevemet fogom elfeledni! Azt az operát értem, melyben a két apáca a kolostorból kiosan és bálba megy. Hallgassa csak! Mily sajtáságos, az a durva leány épen a második felvonásban előforduló castagnette dalt énekl. Ezredes! mily operából énekel most a fiatal hölgy?”

Az ezredes rendkívül megütközött e félbeszakításon. Betipegett a második szobába és susogott: „Csitt, csitt, kedves nagysád. Ez a „Fekete Domino” s ismét visszatipegett a salonba a zongorához.

„Természetesen!” mondá Lady Clarinda. „Mily ostoba vagyok! A „Fekete Domino.” S mily furcsa, hogy kegyed is elfeledte.”

Tökéletesen emlékeztem reá; de nem bízam hangomban, nem mertem szólani. Ha, a mint hittem, a „kaland”, mit Lady Clarinda említett, valamiképen összeköttetésben állt Beaulyné ama titokteljes eljárásával, mit Dexter október huszonegyedikének reggelén meglesett, — akkor azon egy felfedezés nyitja előtt állottam, mely életem egyedüli érdekét képezte! Ugy tartottam az ellenzőt, hogy arcom rejtve volt, s a legnyugodtabb hangon, mely e perczen rendelkezésemre állott, azt mondtam:

„Kérem, folytassa! Mondja el aztakalandot!”

Lady Clarinda nagyon hizelegve érezte magát azon mohóság által, melylyel történetét hallani vágytam.

„Remélem”, szólott, „hogy történetem csakugyan megérdemli azon érdeket, mit iránta tanusítani sziveskedik. Ha csak ismerné Helénát. ez annyira hasonlít reá! — Tudnia kell, hogy szobaleányától hallottam. Egy idegen nyelveket tudó nőt vitt magával Magyarországra, s szobaleányát nálam hagyta. Valódi kincs! Mily boldog volnék, ha szolgálatomban megtarthatnám; csak egy hibája van, egy név, mit gyűlölk — Phoebe-nak hívják. Nos! Phoebe és urnője egy Edingburgh mellett fekvő helyen voltak látogatóban, úgy hiszem Gleninch a hely neve. (Folytatjuk.)

ROZMETIKAI GYÓGYINTÉZET
 Budapest, IV., Róssuth Lajos-u. 4., I. em.

Alapították 1892.

Az intézet az emberek szépítésével foglalkozik. A beteges, hibás bőrt meggyógyítjuk. Az elhanyagolt, elromlott bőrt helyreállítjuk. A csúnyát megszépítjük. A szépet konzerváljuk, hogy mindig szép maradjon. Orrrot, fület, kezét, lábat, kebleket formássá tesszük. Az arcvonásokat finomítjuk, fiatalítjuk. A pusztuló haját megmentjük, a fölösleges hajnövést örökre kipusztítjuk. Minden elképzelhető szépség-hibát jótállás mellett gyógyítunk. Honoráriumot csak siker esetén fogadunk el. Az intézet föl van szerelve a komoly orvosi kozmetika és a modern szépségápolás minden hathatós eszközeivel. Nem csoda szerekkel dolgozunk, nem sminkeléssel kezelünk, hanem kipróbált gyógyszerekkel és tudományos eljárásokkal. Akik az intézetet nem látogathatják, azoknak saját szépítőszereinket ajánljuk. Hogy szereink biztos hatásuk, azt — aránylag csekély reklám mellett — óriási forgalmunk bizonyítja, mert a közönség egymás közt dicséri és ajánlja azokat. Intézetünk főorvosának — Jutassy József dr. bőrgyógyász, egészségtan-tanár úrnak — ideája szerint szépítőszereinkből az ismert szépség-hibáknak megfelelőleg ötféle készletet állítottunk össze, ezek:

Bőrápoló-készlet

A díszes dobozban van egy dr. Jutassy-féle Kozmetikus szappan, egy dr. Jutassy-féle Kozmetikus-kenőcs és egy dr. Jutassy-féle Arcmasszírozó készülék, illusztrált használati utasítással. — Szolgál a kényes, érzékeny, száraz, petyhüdt, ráncosodó, durva, hámló, libabőrös, sömörös bőr ápolására és szépítésére. Ára 5 korona.

Bőrgyógyító készlet.

A díszes dobozban van egy mitesser-nyomókészülék, egy dr. Jutassy-féle gyógyszappan, egy dr. Jutassy-féle Arctej és egy dr. Jutassy-féle Boragyöngy. Ezen szerek a zsíros, fényes arc ápolására szolgálnak. Gyógyítják a bőrtatkát (mitesszer), a pattanásokat (vimerli), a bőrlikacsokat (pórus), a tulságos izzadást, a vörös orrot, vörös kezét és fagyási foltokat. Kimerítő használati utasítással ára 5 korona.

Bőrtisztító készlet.

A dobozban van egy dr. Jutassy-féle Arcviz és egy dr. Jutassy-féle Szeplőkenőcs. Ezek a szerek gyöngéden koptatják a felső bőrt s ezáltal elmulasztanak minden barna foltot és hófehérré teszik a bőrt az elsárgult, napsütött, leburnult arcon és kézen. Szeplőt és májfoltot gyökeresen elmulaszt. — Kimritő használati utasítással ára 5 korona.

Bőrhámlasztó-készlet.

A dobozban van egy dr. Jutassy-féle Hámlasztó-víz és egy dr. Jutassy-féle Hámlasztó kenőcs. Ezek a szerek erélyesen és gyorsan lehámlasztják a felső bőrt és vele minden tisztátalanságot. Az egyetlen bőr megsimulólók, a kényes bőr megpuhul. Sikeresen lehet használni régi nagy bőrpórusok, pattanások utónyomai, himlőhely és sebhely simítására. Lencsék és szemölcsök ellen, továbbá régi makacs májfoltok ellen. Alapos használati utasítással ára 5 korona.

Hajgyógyító készlet.

A dobozban van egy dr. Jutassy-féle Hajszesz és egy dr. Jutassy-féle Fejmasszírozó készülék a fejbőr erősítésére, edzésére. Ezen eljárás megállítja a zsírosságtól, hajkorpától és ragálytól származó hajhullást, megszünteti a hajtörést (hajmoly) s forszirozza a hajnövést. A haját nem őrszíti. használati utasítással ára 5 korona.

3037

— Egyszerre több készlet használható. —

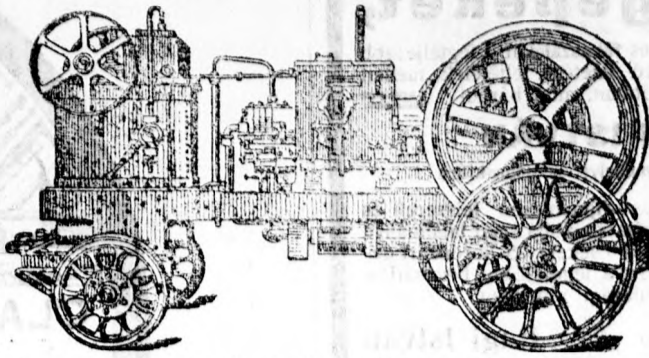
Minden készlethez mellékelve van dr. Jutassy Szépségápolási című könyve. A készletek vásárolhatók vagy postán rendelhetők ezen a címen:

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET.

Eljárásító osztály: Budapest, IV., Róssuth Lajos-u. 4. I. emelet.

Eredeti „OTTO“ benzin-lokomobilok

Műhely: BUDAPEST, IX., Mester-utca 13. sz.

Műhely: BUDAPEST, IX., Mester-utca 31. sz.

benzin- petrolin-, világítógáz-, földgáz- és szivógázmotorokat 1—1500 lóerőig gyárt elismert elsőrangú, versenyműkült kivitelben csakis LANGEN és VOLF motorgyára Budapest, IV., Váci-körút 59.

Schicht szarvasszappana

legjobb

Fehérneműm' figyelik,
 Benne egy folt sem létezik;
 S hogy oly szép fehér,
 Megmondom miér':
 Szappant csak Schichttől vegyen,
 S az is szarvas jegyü legyen.

Minden jó, anya

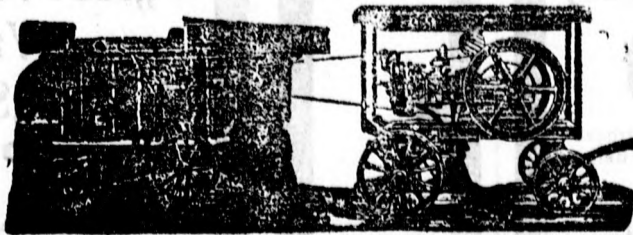
Leányának a kelengyén kívül még a következő igaz értékes tanácsot fogja adni: Övd fehérművet a közönséges, jóllehet olcsó szappanoktól. Csakis Schicht szarvasszappanával moss, akkor finom selymes vásznaid, a kényes csipkék és, puha flanelk, valamint a többi fehérmű is, legyen az fehér vagy színes, finom vagy durva, olyan marad mint az új, mert Schicht szarvasszappana kiméli és konszerválja a szövetet. Ha minden tisztítási célra kizárólag Schicht szarvasszappant fogod használni új otthonodban, sok fáradságot, munkát és pénzt fogsz magadnak megtakarítani!

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

OSERS és BAUER.

Kizárólagos motorgyár: WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81—83a.

Magyarországi fióktelep: BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 18.

Benzinmotorok.

Benzin-lokomobilos

cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.

Szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje 2—3 fillér üzemköltség óra-lóerőnkint. Több száz telep üzemben. Elsőrendű szolid gyártmány! Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és árjegyzék ingyen. Benzin-lokomobilos cséplőszerelvényeink a többek között a következőknél tekinthetők meg üzemben: Ifj. Rohody Pál, Berczel, Szabolcsm. 4 HP. cséplőszerelvény. Farkas Ferencz, Berczel, Szabolcsm. 4 HP. cséplőszerelvény. Jeszó Mihály, Csemernye, Varannó mellett, 8 HP. cséplőszerelvény. Dörner Károly, Nagyzsar, Gál-szécs mellett, 10 HP. cséplőszerelvény. Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP. cséplőszerelvény. Kovács Albert, Berencs, Pátróha mellett 4 HP. cséplőszerelvény.

Telefon 5. Telefon 5.

Aratógépeket,

kévekött, marokrakó és fűkaszálokat a legteljesebb felelősség és kedvező fizetési feltételek mellett szállit olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN

gazdasági gépműhelye és gépraktára

mint szakértő iparos díjmentesen felszereli és munkába állítja. Ajánlja továbbá saját találmányu szántóvető tengeri-gépeit csekély 25 koronáért darabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel: **Bagi István**

2266

Kaba.

Tessék ajánlatot kérni.

Eladó birtok. Egy 25 holdas fan-
csikai (kaszáló fekete ho-
mok talaju)**eladó.**Értekezhetni lehet: **Dr.
MÁRTON KÁLMÁN** ügyvédnél,
Piac-utca 44. sz. a.A bőr ápolása kötelesség az egészség ér-
dekében s erre legalkalmasabb szer a**Mollitergin,**mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek)
üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó
fehérségét. Megszünteti a kézvrösséget. Az
eldurvult, kirepedezett ésszélkifujta arcot vagy
kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré és pu-
hává tesz! Ponder alá is igen ajánlható!Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer
páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan!
Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye
s főraktára**Mihalovits Jenő**gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
2853 a városházzal szemben.**Férfiak
ne féljenek,
GONO**Krémét ELŐZETESEN használva, a legbiztosab-
ban meg vannak védve az összes nemi beteg-
ségek ellen.**Rendkívüli előnyei:**HASZNÁLATA TISZTA, EGYSZERŰ ÉS KEL-
LEMES. Az egyetlen szer, mely ELŐZETESEN
használva, a legbiztosabb védelmet nyújtja.**!! Orvosok ajánlják !!**Eredeti tubus . . . . . 2 korona
5 kis tubus dobozban . . . . . 3 korona
Postaköltség külön 45 fillér.Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógytára Budapest,
Király-utca 12. — Kapható minden gyógyszerár-
ban és drogériában.**CLAYTON & SHUTTLEWORTH**
Budapest, Vározi-körút 69,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatotnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, keszáló- és aratógépek,
aszénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricze-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
aszál-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.Képviselőlet és bizományi raktár: **LACZKA LASZLÓ** géplaka-
tos-mester Debreczen, II. Bethlen-utca, 48. szám.**Gyógyfürdő. GLEICHENBERG. Steiermark.**

Klimatikus gyógyhely.

Nyári üdülőhely.

Orvosilag ajánlja: Minden emésztési zavarokban szenvedőknek, lép-, máj- és vesebajok ellen,
tuberculosis (kezdő stádiumban, vagy régibb keletű, ha a baj elszigeteltetett). Tüdővízenyő,
asthma, szívbaj, görvélykór, hójagbántalmak, csúsz és reuma, női bajok és idegesség ellen.
.. Kitűnő hatású lábadozó betegeknek. Gyógyhatása utólérhetetlen indicált bajoknál. ..**Világhírű gyógyforrások.** Idény: Május hó 15-től szeptem-
ber 3-ig. ..

Tájékoztatót küld s felvilágosítással szolgál

a Fürdőigazgatóság.

****
****
****

****
****
****

**Az amerikai cipők kitünők,
a kitünők között a legkiválóbbak:**

„Above All Barry“,
„Walk-Over“,
„Sorosis“,
„Patrician“.

Budapestben kizárólag kaphatók:
Amerikan Shoe Company Ltd.
VI., Dorottya-utca 6.

.. Tisztes árjelölések kivételével minden és lémenyve. ..

****
****
****

****
****
****

Goldstein Karolin

orvosilag elismert mellfűző műterme

DEBRECEN, Piac-utca 61.

Mérték után rengeteg bármilyen érzékeny alakra
-- 6 óra alatt készít legkényelmesebb --

midert

Kitűnő egyenestartókat. — Kirakatba készült fűzőket félárban adom el. Óriási raktár kész fűzőkben **legolcsóbb árakban.**

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Mosó kelme újdonságok

Zefir. Batist. Ottomán-vászon.

.. Kreton. Voile de laine ..

!!! óriási raktára !!!

HIRDETMÉNY.

A balmazújvárosi takarékpénztár r. t. igazgatósága egy magas földszintes épületre pályázatot hirdet.

Az épületben elhelyezendő egy 45—50 m² nagyságú terem a közönség és tisztviselők részére, ennek szomszédságában egy 20 m² nagyságú igazgatói szoba kettős bejárattal, egy 24—26 m² terjedelmű tanácsterem, egy irattár és ennek végébe egy kettős closett-helyiség.

Az igazgatóság kiköti, hogy az épület tiszta, jó minőségű téglából épüljön, padozata hajó-palló, tetőzete eternit legyen, az ablakok vas spaletákkal látnadók el, az ajtók szárnyasok legyenek.

A beérkezendő pályázatok közül a kivitelre elfogadandó pályázati terv 100, három utána következő, érdemesnek minősített pályázati terv, — amennyiben ilyen beadatnék — 50—50 koronával lesz jutalmazva.

Pályázati határidő f. évi június 15.

Bővebb felvilágosítást a helyszínen az igazgatóság nyújt.

A balmazújvárosi takarékpénztár igazgatósága.

3129

Ha fáradt, ha izzad a keze,

ha izzad a lába, úgy csak szénsavas pezsgő

SICCOGENT

használgon. Az izzadság következtében föllépő kellemetlen **bűzt** megszünteti, a járását megkönnyíti.

1 doboz 30 fillér.

Vegyipari laboratórium:

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-u. 2.

Debreczenben kapható: **Mihalovits Jenő** „Kigyó“-gyógyszertárban.

Felhívás.

A „Debreczen Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság“-nak

f. é. április hó 4-én tartott közgyűlése kimondván, — a kereskedelmi bíróság pedig 6702—1909. K. szám alatt tudomásul vevén a részvénytársaság feloszlását, az 1875. XXXVII. t. c. 202. §-a s az alapszabályok 5. §-a alapján ezennel felhívjuk a részvénytársaság hitelezőit, hogy követelésüket — a mennyiben eddig nem érvényesítették — e felhívás harmadszori közzétételétől számított hat hónapon belül érvényesítsék.

Kelt a „Debreczen Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság“ igazgatóságának 1909. évi április hó 4-én tartott üléséből.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszelkifujta arcot vagy kezet, a legrovidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Puder alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
2853 a városházzal szemben.

Árverési hirdetmény.

A debreceni ref. egyház gazdasági bizottságának 694. számú végzése folytán közhírré tétetik, hogy az egyház tulajdonát képező 8 hold 50 négyszöglet tevő ház utáni ondódi földje a Péterfiak dűllőben 1909. év július 8-án délután 3 órakor az egyház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe, illetve haszonbérbe folyó évi október 1-től hat évre kiadatni fognak, az árverési feltételek az egyház levéltári irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, az árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül készpénzben az árverelőbizottság elnökének kezéhez letenni tartoznak.

Debreczen, 1909. július 2.

3130

Otrokocsi Végh János,

a debreceni ref. egyház gazdasági gondnoka.

Árverési hirdetmény.

Berettyóújfalu község a tulajdonát képező s a kéznél fekvő terv szerint megfelelően átalakítandó és kibővítendő **vendéglői helyiségét** 1910. év január 1. napjától 1912. év december 31-ig terjedő 3 egymástáni évre haszonbérbe adja, ezen célból **1909. évi július hó 30-án délután 3 órakor** nyilvános árverést tart a község-házánál, erre pályázni szándékozókát meghívja; az árverési feltételek az előjárásnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Berettyóújfalu, 1909. július 1.

3128

ELŐJÁRÓSÁG.

Serravallo

Kina-bora vassal.

A bécsi 1906. évi egészségügy kiállításán
Államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngékedők, vérszegények és lábadózók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo

csász és kir. udvari szállító.

Triest-Barcola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér, 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

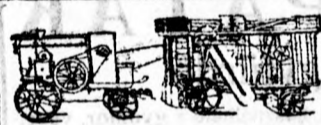
Árlejtési hirdetmény.

Berettyóújfalu község a tulajdonát képező vendéglőnél tervezett átalakításból kifolyólag szükséges köműves, asztalos, mázoló és szobafestő munkákra, melynek értéke mintegy 3000 koronára tehető, árlejtést hirdet, miért is felhívja vállalkozókat, hogy 300 korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat 1909. július hó 29. napjának délután 5 órájáig az előjárásnál adják be, a feltételek a hivatalos órák alatt ott megtekinthetők.

Berettyóújfalu, 1909. július 1-én.

3127

ELŐJÁRÓSÁG.

ELISMERT LEHIRESEBB
CSÉPLŐRÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLASSAL

ÜZEMBEN

BÁRMIKOR

MEGTEKINT

HETŐK.

ELŐRENEDŐ

SZIVÓGÁZTELEPEK

ÜZEMKÖLTSÉG.

LÓERŐ ÓRÁNKINT

KB. 1½-2 FILLÉR

ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT

BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

STUBNYA FÜRDŐ

518 méter t. f. m.

38—48° C fokú hévízzel.

Budapest—Ruttkai fővonalon gyorsvonat megállóhely.

Javallatok:

REUMA KÖSZVÉNY

izületi és izomreumás megbetegedésnél, ischias, neuralgia, (idegbántalmak) női bajok és bőrbetegségek esetében eczema, prurigo, psoriasis.

MAGASLATI GYÓGYHELY

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkurák. porcellán-, kád- és tükörfürdők, pakolás, iztatási kurák, villamozás, masszázs, uszoda és hidegvízgyógykezelés. — Pompás fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tatrahegység egyik remek fensikjában és így megbecsülhetetlen, mint légyógyhely is, nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élelmézés. Saját fürdőzenekar, lawn-tennisz. Állandó előkelő uri közönséggel.

Előidény: július 1-ig.

Utóidény: augusztus 20-tól.

50% ENGEDMÉNY.

Képes prospektussal és fölvilágosítással díjmentesen szolgál az igazgatóság

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboza Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorféreg, rögzített székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyei van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

ÉLŐPATAK gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag- és a mehhurutos bántalmainál, máj- és legbajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhirű élőpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt felfalható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vizgyógyintézetű kezelés, massage, svéd torna, diätikus étrend rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szept. 15-ig.

Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig a gyógy- és zenédíjak fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az élőpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba.

Szétküldési hely: Élőpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. 2960

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

TÁTRA-LOMNICZ

m. kir. kincstári gyógyfürdő és üdülőtelep.

Elsőrangú szállodák. Kitünő konyha. villamos világítás. Vízvezeték.

Csatornázás. Gondozott park. Kényelmes sétautak. Bérelhető fogatok és automobílok.

Lövorsenyek. Tennisz. Golf. Galamb-lövészet. Vadászat. Halászat. Zene. Hangversenyek. Előadások.

Modern vizgyógyintézet. Nagy fedett uszocsarnok.

Vasutállomás. Posta. Távirida. Interurban telefon.

Kimerítő prospektussal és felvilágosítással készséggel szolgál

2926 a fürdőigazgatóság.

Tátra-Lomnicz Gundel Károly (Szepesm.) igazgató.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavító műhely közelében a vámospércsi országút mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

HÖLGYEK

részére nélkülözhetetlen. Legjobb szépitőszer a

FÖLDES-féle MARGIT CRÉME.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrfatkát (Miteser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az aroot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 120 kor., Margit-szappan 70 fill. Margit-fogpép 1 kor., Margit-areviz 1 korona.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog, Mihalovics Jenő, Murakozzy László, Tóth Béla gyógyszerháza

S. Borszlón: Ba rbócz Zs. Bőszörményben:

Ercsey Gábor.

Páratlan és csodás hatása!

Óvakodjunk utáztatóktól!

Eladó földbirtokok.

1. **Az Ebesen** 45 kat. hold föld, jó karban lévő gazdasági épületekkel.
2. **Az Ondódon**, a cegléd-utcai dűllőben 22 kat. hold, 850 négyszögöl.
3. **Az Ondódon**, a varga-utcai dűllőben 8 kat. 1458 négyszögöl.
4. **A vámospércsi utfélen**, a várostól 5 km.-re 23 kat. hold, 1355 négyszögöl föld.
5. **Külső-Guton** 39 kat. hold 758 négyszögöl föld gazdasági épülettel.
6. **A Nagycserén** 40 kat. hold kaszálló s a Fancsikán 15 kat. hold tiszta föld.
7. **A Csapó-kertben** 1324 négyszögöl jó termő szőlő új lakóházzal.

Értekezhetni: **Csapó-u. 61.** a tulajdonossal.

3089

Saját érdekében

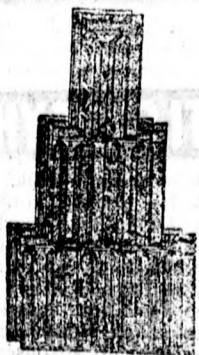
csak BOHN=féle

nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza más silány minőségű cserepet, mert

csak a BOHN=féle

cserép jutányos, szép és szakszerű fedőanyag. 3075

Tessék mintát és árjegyzéket kérni. **BOHN-cserepgyár Zombolya.**

BOHN
kikindai cserepe.

BOHN zombolyai cserepe.

Nyomatott a „Debreczen” könyvnyomdájában, Kandia-utca 15. szám. Telefon 674. szám.